

Isaki vs. Lacuesta

Isaki Lacuesta
Retrospectiva integral
Gener 2019

Isaki vs. Lacuesta

En quinze anys ha rodat nou llargmetratges, però també ha proposat diverses instal·lacions amb el cinema com a eina polivalent. Ha guanyat dues vegades la Concha d'Or a Sant Sebastià, la darrera amb el seu film més recent, *Entre dos aguas*, i ha estat objecte d'una retrospectiva antològica al Centre Pompidou que arriba a Catalunya de la mà de la seva complicitat amb la Filmoteca. Les instal·lacions que va presentar la institució parisenca també arribaran aquest 2019 al Bòlit, Centre d'Art Contemporani de Girona i a l'Arts Santa Mònica de Barcelona.

La Filmoteca s'afegeix a aquests reconeixements al cineasta oferint una exhaustiva retrospectiva integral que Lacuesta presentarà personalment, acompanyat per Isa Campo, el dimarts 8 de gener.

Isaki Lacuesta a la Filmoteca de Catalunya

Dimarts 8 de gener de 2019

20.00 h a la Sala Chomón:

Presentació de la retrospectiva, acompanyat per Isa Campo, amb la projecció de *Murieron por encima de sus posibilidades* i d'un dels films encarregats pel Centre Pompidou de París

Isaki Lacuesta

Entre dos aguas

Isaki Lacuesta (Girona, 1975) viu un moment pletòric. Després d'haver rebut la seva segona Concha d'Or al Festival de Sant Sebastià, acaba de ser objecte d'una gran retrospectiva al Centre Pompidou de París, que ara es trasllada a la seu de la FilmoTeca al Raval i també al Bòlit, Centre d'Art Contemporani de Girona, i que el mes de maig arribarà a l'Arts Santa Mònica-

Aquests èxits professionals s'afegeixen als reconeixements d'una obra que ha passat pel MoMA i el Lincoln Center de Nova York o la National Gallery of Art de Washington, i que reuneix premis com el Sant Jordi, el Gaudí, els festivals de Màlaga i Mar del Plata, entre molts altres.

El seu treball multimèdia i proteïforme, sovint en col·laboració amb Isa Campo, i que també inclou instal·lacions artístiques i correspondències filmiques, ha estat clau perquè els directors de deu festivals internacionals de prestigi l'hagin escollit entre els destinats a marcar el futur del cinema mundial. Obert al món i al seu temps, mostra una sensibilitat especial per l'art, la història, la ciència, la tecnologia, la família o el pas del temps, així com per esborrar les fronteres entre documental i ficció, sense deixar de ser honest amb la realitat.

Ja des del seu debut, el 2002 amb *Cravan vs. Cravan*, la filmografia de Lacuesta ha basculat de manera intel·ligent i estimulante entre ficció i realitat, explorant nous terrenys en el llenguatge documental. Una mirada personal i coherent que va continuar amb *La leyenda del tiempo* (2006), precedent de la recent i premiada *Entre dos aguas* (2018), la recreació de la intensa vida d'Ava Gardner a l'Espanya dels anys 50 a *La noche que no acaba* (2010), o les col·laboracions de 2011 amb el pintor Miquel Barceló a *Los pasos dobles* i *El quadern de fang*. Però la seva filmografia també es nodreix de títols de ficció pura, com *Los condenados* (2009), *La propera pell* (2016), guanyadora de quatre premis al Festival de Màlaga i tres premis Gaudí, o la comèdia estripada *Murieron por encima de sus posibilidades* (2015), en què feia un àcid retrat de la crisi econòmica recent, i que serveix de pòrtic a la completa retrospectiva que li dedica la FilmoTeca, que també inclou curts i migmetratges més obertament experimentals.

Les pel·lícules de la retrospectiva 'Isaki vs. Lacuesta'

Sessió doble

Où en êtes-vous? On és vostè?

Isaki Lacuesta, 2018. França. VOSC. 20'. Projectió en Arxiu Digital.

Un migmetratge autobiogràfic en què Isaki Lacuesta s'explica a si mateix. S'integra en la col·lecció de films que el Centre Pompidou de París encarrega als cineastes que vol donar a conèixer.

Murieron por encima de sus posibilidades

Isaki Lacuesta, 2014. Int.: Raúl Arévalo, Imanol Arias, Bruno Bergonzini, Àlex Brendemühl, José Coronado, Eduard Fernández. Espanya-Catalunya. VE. 100'

Cinc ciutadans afectats per la crisi econòmica decideixen segrestar el president del Banc Central per exigir-li que tot torni a ser com abans. “Una pel·lícula desbaratada, intensa, frenopàtica... Una comèdia negra amb topalls de colors, feta amb vocació de retratar l'Espanya d'avui –és a dir, l'Espanya de la crisi, la corrupció moral...– i

posar-la en una d'aquelles càpsules del temps que de vegades es guarden sota terra o s'envien a l'espai perquè en el futur els escarabats o els ovnis puguin riure a costa nostra” (Isaki Lacuesta).

Dimarts 8 de gener / 20.00 h

Presentació a càrrec d'Isaki Lacuesta i Isa Campo.

Sessió doble

Caras vs. Cares

Isaki Lacuesta, 2000. Catalunya. VE. 10'. Projectió en Arxiu Digital.

Un campió de boxa, Arturo Caras, va desaparèixer sense deixar rastre durant la postguerra. El primer curtmetratge de Lacuesta va ser la llavor de **Cravan vs. Cravan**. El film tindrà un sol passi el dimecres 9.

Cravan vs. Cravan

Isaki Lacuesta, 2002. Int.: Frank Nicotra, Carles Hac Mor, Eduardo Arroyo, Maria Lluïsa Borràs. Espanya-Catalunya. VOSC. 100'. Projectió en Arxiu Digital.

Recurrent alhora al documental i a la ficció, Isaki Lacuesta evoca, en el seu primer llargmetratge, la misteriosa figura d'Arthur Cravan, nebot d'Oscar Wilde, poeta, boxejador, aventurer i un dels personatges més fascinants del segle XX, que va desaparèixer el 1918, als 30 anys, quan navegava pel golf de Mèxic. El film, que conté un munt d'imatges de l'època tan fantasmagòriques com la vida de Cravan, utilitza un intel·ligent artifici narratiu que ho converteix tot en un joc detectivesc: el narrador també és un boxejador i un poeta.

Dimecres 9 de gener / 20.00 h

Divendres 25 de gener / 18.30 h

Aquesta segona sessió forma part de la nova iniciativa Joves Programadors Moving Cinema, presentada amb la col·laboració d'A bao a qu.

Sessió doble

La matança del porc

Isaki Lacuesta, 2012. Catalunya. VC. 10'. Projectió en Arxiu Digital

Una mena de retrat de la Barcelona de l'any 2012. El protagonista és un assessor immobiliari i cineasta amateur que als anys setanta va lluitar a favor de la democràcia i que avui està molt emprenyat amb el sistema que ens ha portat a la crisi.

Murieron por encima de sus posibilidades

Divendres 11 de gener / 19.30 h

Sessió doble

Soldats anònims

Pere Vilà, Isaki Lacuesta, 2008. Catalunya. VC. 30'. Projectió en Arxiu Digital.

Un curtmetratge documental que segueix les passes del treball d'excavació d'una fossa comuna a Catalunya datada de la Guerra Civil Espanyola. És la recerca, curiosa i dolorosa, d'un passat recent però amagat.

Los condenados

Isaki Lacuesta, 2009. Int.: Daniel Fanego, Arturo Goetz, Leonor Manso, María Fiorentino, Bárbara Lennie. Catalunya-Espanya. VE. 104'

Dos exguerrillers es retroben trenta anys més tard en una excavació il·legal mitjançant la qual cerquen el cos d'un company desaparegut. Un film honest i complex sobre la lluita armada, la seva evolució ètica i les ferides que deixa en un grup d'excombatents revolucionaris. Un film pessimista, sense espai per a la victòria ni per

als herois. “Volia mostrar com el temps queda escrit en els rostres dels protagonistes i el contrast amb els trets dels joves per parlar de la transmissió del coneixement, les culpes i les responsabilitats” (Isaki Lacuesta).

Dijous 10 de gener / 18.30 h

Sessió doble

Fellini sueña a Picasso

Isaki Lacuesta, 2018. Espanya. VE. 24'. Projectió en Arxiu Digital.

Pel·lícula per a l'exposició del Museu Picasso de Màlaga *Y Fellini soñó con Picasso*, amb la veu en off d'Emma Suárez.

La noche que no acaba

Isaki Lacuesta, 2010. Catalunya. VE. 80'

Com molts actors, Ava Gardner odiava veure les seves pel·lícules. Deia que la dona de la pantalla no era ella. Però totes les pel·lícules contenen dos relats: l'argument i la història dels cossos filmats. Aquest film conta el que va succeir entre dues imatges: un primer pla de *Pandora and the Flying Dutchman* i un primer pla de *Harem*, el primer i l'últim que va rodar a Espanya. Basant-se en el llibre de Marcos Ordóñez *Beberse la vida: Ava*

Gardner en España, Lacuesta proposa una exploració cinèfila i política amb alguns tocs experimentals.

Dijous 10 de gener / 21.30 h

La propera pell

Isaki Lacuesta, Isa Campo, 2016. Int.: Àlex Monner, Emma Suárez, Sergi López, Bruno Todeschini. Catalunya. VOSC. 103'. Projectió en DCP.

Un adolescent desaparegut torna després de vuit anys, quan tots el donaven per mort, i s'incorpora a la vida familiar marcada pel misteri de la seva desaparició. A poc a poc va sorgint el dubte de si realment es tracta del fill o d'un impostor. Un drama psicològic ple de misteri i incerteses, distingit amb el premi José María Nunes, el Gaudí

al millor film, guió i actriu, i el Goya a la millor actriu. “Una peça magnètica en què bateguen el desassossec i la violència emocional i en què la sensació d'estranyesa s'erigeix gairebé com a metàfora existencial del nostre temps” (Beatriz Martínez).

Després del film es projectarà un final alternatiu de quatre minuts de durada.

Dissabte 12 de gener / 19.00 h

Sessió doble

Las variaciones Marker

Isaki Lacuesta, 2008. Catalunya. VE. 34'. Projectió en Betacam digital.

Aquest homenatge al cinema i a l'univers de Chris Marker és un film encarregat per Intermedio per farcir, amb aportacions valuoses, un lot de DVD dedicat al cineasta francès.

Marte en la Tierra

Isaki Lacuesta, 2007. Espanya. VE. 49'. Projectió en Arxiu digital.

Un documental que ens transporta al parc miner de Riotinto (Huelva). Un paisatge de formes extraterrestres amb unes característiques geològiques molt semblants a les del planeta Mart, però ple de vida bacteriana.

Diumenge 13 de gener / 19.30 h

Sessió doble

El rito

Isaki Lacuesta, 2011. Catalunya. SD. 8'. Projectió en Arxiu Digital.

Una mirada que escaneja un escorxador localitzat a la província de Girona. El sacrifici de l'animal és privat de la seva naturalesa sagrada, de qualsevol ritualisme, i els gestos humans es tornen mecànics, gairebé automàtics, quan es porten a terme dia rere dia.

El cuaderno de barro

Isaki Lacuesta, 2011. Int.: Miquel Barceló, Josef Nadj, Amon Pagnone Dolo, Alain Mahé. Suïssa-Catalunya. VOSE. 60'. Projectió en Arxiu Digital.

Quan va realitzar *Los pasos dobles*, Isaki Lacuesta es va adonar que tenia a l'abast un material de gran interès que transcorria paral·lelament al rodatge inicial. Per aquesta raó va decidir filmar aquest documental, que indaga el procés de creació del pintor Miquel Barceló a Mali en la seva recerca de noves tècniques (com la pintura amb termites) i la

vida quotidiana del creador. Un testimoni inèdit d'art i tècnica, però també de com la vida africana ha influenciat Barceló.

Dimarts 15 de gener / 21.30 h

Sessió de curtmetratges

Isaki Lacuesta, 2003-2009. Catalunya. VOSC. 55'. Projectió en Arxiu Digital.

Els quatre curts que componen el programa són:

Déjà vu 1. Paisatges que desapareixen (2003)

Dos cuentos en la palma de la mano (2007)

Microscopías (2003)

Russie (de la sèrie *Lugares que no existen*), codirigida amb Isa Campo (2009)

Dimecres 16 de gener / 18.30 h

Sessió doble

Rouch, un noir

Sergi Dies, Isaki Lacuesta, 2004. Int.: Jean Rouch. Catalunya. VOSE. 5'. Projectió en Arxiu Digital.

Un retrat del cineasta Jean Rouch realitzat a la rambla del Raval durant la seva última visita a Barcelona, just davant d'on s'havia d'ubicar poc després la FilmoTeca.

Los pasos dobles

Isaki Lacuesta, 2011. Int.: Miquel Barceló, Josef Nadj, Amon Dolo, Amasagú Dolo, Bokar Dembele, Alou Cissé, Soumaila Sabata. Catalunya. VOSE. 83'

És una de les dues col·laboracions que Lacuesta ha fet amb Miquel Barceló, que interpreta un pintor que funciona com una espècie de mèdium per a un grup molt variat de personatges que es mouen en el context d'una pel·lícula híbrida. “Un film que parla sobre l'aventura i sobre els enigmes i les ganes d'anar sempre més lluny. Un altre dels temes seria

com sempre som gent diferent i com estem plens de moltes possibilitats. És una pel·lícula sobre la possibilitat de portar a terme aquest ésser múltiple que portem a dintre [...]. El repte era partir d'estils i gèneres absolutament oposats, seqüències molt improvisades i altres de molt escrites, i que en la pel·lícula aquesta combinació d'elements s'anés integrant. A *Los pasos dobles* hi ha ball, western, drama, aventures, amor i també seqüències a l'estil de la improvisació de Jean Rouch. Aquesta és una pel·lícula d'aventures excèntriques” (Isaki Lacuesta).

El film va ser premiat amb la Concha d'Or al Festival de Sant Sebastià.

Dimecres 16 de gener / 21.30 h

La llegenda del temps

Isaki Lacuesta, 2006. Int.: “La voz de Isra”: Israel Gómez Romero, Francisco J. Gómez Romero, Jesús Olvera Mota. Catalunya. VE. 113’. Projectió en Arxiu Digital.

Dues històries i dues veus. “La voz de Isra” retrata un nen gitano que després de la mort del seu pare deixa de cantar a causa d’un dol imposat. “La voz de Makiko” es construeix com el conte d’una japonesa que busca una nova manera d’expressar les seves emocions a través del cant flamenc. Un film superb que barreja realitat i ficció i que l’atzar, la intuïció i la improvisació han fet créixer

a mesura que s’avançava en la història i es descobrien nous detalls. El projecte va sorgir de l’admiració de Lacuesta pel *cantaor* Camarón de la Isla, per aquesta raó va viatjar fins a San Fernando (Cadis) per captar el rastre que hi havia deixat la seva figura llegendària.

Pel·lícula recomanada pels Serveis Educatius de la Filмотeca en col·laboració amb el programa “Cinema en curs”

Dijous 17 de gener / 20.00 h

Dissabte 19 de gener / 19.00 h

Entre dos aguas

Isaki Lacuesta, 2018. Catalunya. VE. 135’. Projectió en DCP.

Isaki Lacuesta va guanyar la seva segona Concha d’Or amb aquest film que ha fet tornar el cineasta a San Fernando –el lloc amb més atur d’Espanya– per reprendre la història dels germans Isra i Cheito, dotze anys després que en retratés l’adolescència a *La llegenda del temps*. Un film que, com és habitual en el cineasta, es mou entre la representació i la realitat, i que parteix d’una

història honesta i fresca de segones oportunitats per esdevenir un mirall ple d’emoció de la nostra societat.

Divendres 18 de gener / 17.00 h

Sessió doble

La repetición

Isaki Lacuesta, 2012. Catalunya. SD. 6'. Projecció en Arxiu digital.

Impactat pel naufragi en el qual van morir vint persones al llac de Banyoles, Isaki Lacuesta reflexiona sobre les repeticions del cycle vital a partir d'imatges i pel·lícules familiars en aquest entorn natural.

Garbo, l'home que va salvar el món

Edmon Roch, 2007. Catalunya. VOSC. 87'.

La veritable història de l'agent doble Joan Pujol. En un dels enganys més agosarats de tots els temps, Joan Pujol (de nom en clau "Garbo") va allunyar els nazis de les platges de Normandia, la qual cosa va permetre la victòria aliada el dia D. Però això no va ser més que la punta de l'iceberg. Isaki Lacuesta va coescriure el guió

amb Edmon Roch i Maria Hervera.

Diumenge 20 de gener / 21.30 h

Sessió triple

Teoria dels cossos

Isaki Lacuesta, 2004. Catalunya. SD. 5'. Projecció en Arxiu digital.

Poema visual inspirat en uns versos d'Omar Khayyam. Es tracta de l'evocació d'una història d'amor al llarg del temps, a partir dels retrats de cossos d'entre 80 i 15 anys.

Herencia

Isaki Lacuesta, 2011. Catalunya. VE. 3'. Projecció en Arxiu digital.

Curtmetratge inclòs en la pel·lícula col·lectiva *3.11 Sense of Home*, promoguda per Naomi Kawase, la qual va proposar a 21 cineastes realitzar un film amb la mateixa durada del terratrèmol del 2011 al Japó.

El cuaderno de barro

Dimecres 23 de gener / 21.30 h